

DET FINNS EN FRAMTID FÖR ALLA

Sammanfattande slutsatser från Din Turs första projektperiod 2023-2025

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Bakgrund, projektidé och förväntade resultat	2
Förstudiens slutsatser	2
Projektidén	3
<i>Syftet med Din Tur</i>	3
<i>Projektorganisation</i>	3
<i>Projektets målgrupp</i>	4
Förväntade resultat	4
Resultat	5
Uppföljning.....	5
Vad vet vi mer om den målgrupp som Din Tur nått?.....	6
Utfall	7
Hur deltagarna har upplevt stödet i Din Tur	8
Metoder och arbetssätt	9
Exempel som beskriver hur arbetet med de tre metoderna kan se ut.....	10
Arbetsgivararbete utifrån metoden Supported Employment i Din Tur.....	11
Arbete utifrån Case Management i Din Tur	13
Uppsökande arbete	13
Samverkan	14
Arbetet med mänskliga rättigheter, inkludering och ickediskriminering..	15
<i>Deltagarinflytande</i>	15
<i>Din Tur ställer frågor om våld</i>	18
<i>Din Tur har deltagit i Lumenas pilot med att samla in jämlikhetsdata</i>	19
Framgångsfaktorer, utmaningar och lärdomar	19
Framgångsfaktorer	19
Utmaningar	20
Lärdomar och medskick	20
Brev från en av Din Turs deltagare.....	22
Tack till Din Turs medarbetare.....	23

SAMMANFATTNING

Din Tur har varit ett delprojekt i det länsgemensamma projektet Lumena under åren 2023-2025 och har finansierats av Samordningsförbundet Huddinge Botkyrka Salem och Europeiska socialfonden (ESF). Alla delprojekt i Lumena skulle utgå ifrån de evidensbaserade metoderna Supported Employment (SE), Supported Education (SEd) och Case Management (CM). Eftersom Lumena har haft medfinansiering av ESF så har det också varit ett obligatoriskt krav att arbeta med de horisontella principerna jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och icke diskriminering.

Din Tur har vänt sig till unga i åldern 16 – 29 år som varken arbetar eller studerar och har behov av ett samordnat stöd. Projektet har erbjudit ett individuellt anpassat stöd med målet att studera och etablera sig på arbetsmarknaden.

Din Tur har uppnått sitt mål om antal deltagare och gett stöd till fler än 230 personer. Av de som hittills avslutats arbetar eller studerar ca 60 %. En viktig aspekt av det stöd Din Tur gett är att projektets medarbetare snabbt har kunnat ta kontakt och erbjuda ett stöd inom ett par veckors tid. Intresset för att delta har varit stort under hela projektiden och indikerar att den här typen av stöd behövs.

Medarbetarna har suttit samlokaliserade. De har besuttit erfarenheter och kompetenser inom en rad områden och kompletterar varandra väldigt väl. Medarbetare har rekryterats från arbetsmarknadsenheter, socialförvaltning och kultur- och fritidsförvaltning. Projektet har arbetat strukturerat med metod- och ärendehandledning vilket möjliggjort ett framgångsrikt stöd till deltagarna utifrån teamets samlade kompetenser inom evidensbaserade metoder och arbetssätt.

Din Tur har utöver att erbjuda ett individanpassat stöd enligt metoderna SE, SEd och CM även arbetat med uppsökande aktiviteter. Din Tur har erbjudit gruppaktiviteter som jobbverkstad, studiebesök, utflykter och andra sociala aktiviteter. Ett annat fokusområde har varit deltagarinkludering där ett flertal aktiviteter genomförts.

Projektet har också fokuserat på att vidareutveckla den samverkan som finns mellan samordningsförbundets medlemmar (Arbetsförmedlingen, Botkyrka kommun, Huddinge kommun, Salems kommun, Region Stockholm och Försäkringskassan) och andra aktörer som erbjuder stöd till unga. I de fall det varit aktuellt har Din Tur erbjudit ett lotsande stöd till ordinarie verksamhet. Från och med år 2026 så ingår Din Tur som ett delprojekt i Lumena+ som bygger vidare på det tidigare Lumena-projektet. Delprojektet kommer fortsättningsvis att finansieras av Huddinge kommun, Botkyrka kommun, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och ESF.

Jag ska skriva till regeringen om projektet ej förlängs eller implementeras. Unga behöver verkligen stöd ut i arbete samtidigt som de behöver det sociala som Din Tur erbjuder. Jag har uppskattat att träffa andra eftersom jag lätt blir isolerad nu när jag slutat skolan.

Deltagarcitat

Bakgrund, projektidé och förväntade resultat

Innan din Tur startades upp hade det gjorts en lokal behovsanalys. Bland annat hade en förstudie, Startplats Ung, genomförts. Förstudien hämtade in de ungas egna upplevelser, erfarenheter och förbättringsförslag när det kommer till stöd och insatser.

Så fort jag fick veta vilken hjälp jag kunde få kände jag mig mindre hopplös.

Deltagare i förstudien

Förstudiens slutsatser

Några av de sammanfattande slutsatserna var att det fanns många insatser riktade till unga, men att stödet behövde bli mer tillgängligt, koordinerat och flexibelt. Det saknades också kunskap om det stöd som finns, inte bara bland de unga, utan även bland professionella.

Förstudien föreslog ett antal utvecklingsområden för att fler unga ska få det stöd de behöver, må bättre och öka sina möjligheter till etablering i samhällslivet och på arbetsmarknaden.

En utsträckt hand

Unga vill ha en utsträckt hand eftersom många inte känner till vilket stöd som finns. Det ska vara lätt att få en kontakt och även återuppta eller förnya kontakt efter avbrott.

Personlig kontakt

En personligt anpassad kommunikation och låga trösklar in som gör det smidigt att få hjälp med sina behov.

Ett tydligt erbjudande

En tydlighet i vilket stöd som unga kan få.

Helhetsperspektiv och kontinuitet

Ett bemötande utifrån ett helhetsperspektiv där insatser är situationsanpassade och kan pågå parallellt.

Lotsande stöd och sammanhållen planering

Medarbetare behöver ha kunskap och verktyg för att kunna lotsa till nödvändiga och hjälpanande insatser.

Vara i aktivitet och befinna sig i ett sammanhang

En viktig aspekt är att kunna erbjuda aktiviteter utan väntetider.

Projektidén

Projektidén för Din Tur tog sin utgångspunkt i de slutsatser och förslag till aktiva åtgärder som togs fram i förstudien. Samordningsförbundets styrelse fattade i september 2022 beslut om medfinansiering av Din Tur som ett delprojekt inom det länsgemensamma ESF-projektet Lumena.

Den övergripande ramen för Lumena, som varit vägledande för hela projektet, var att alla delprojekt skulle utgå ifrån de evidensbaserade metoderna Supported Employment (SE), Supported Education (SEd) och Case Management (CM). Utöver detta skulle fokus ligga på aktiva och samordnade arbetsgivarkontakter och mer uppsökande och förbyggande metoder och arbetssätt för unga vuxna. Utifrån att Lumena har haft medfinansiering av Europeiska Socialfonden (ESF) så har det också varit obligatoriskt att arbeta med de horisontella principerna jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och icke diskriminering.

Syftet med Din Tur

I Din Turs projektplan specificerades syftet för det lokala delprojektet.

- Att unga snabbare och i högre utsträckning ska få ett sammanhållet och individanpassat stöd.
- Att utveckla kommunikationsvägar som når unga och ökar deras kännedom om vilket stöd som finns att få.
- Att utveckla samverkansformer mellan de professionella roller och samhällsfunktioner som har i uppdrag att ge stöd till unga för att de ska kunna etablera sig i samhällslivet via studie- och yrkesliv.
- Att utveckla nya arbetsformer för att söka upp och upprätthålla kontakt med unga ur målgruppen.
- Fördjupat erfarenhetsutbyte och kunskapsuppbyggnad gällande evidensbaserade metoder inom och mellan professioner som möter unga.

Projektorganisation

Din Tur har bemannats av en delprojektledare och sex medarbetare med bakgrund från olika kommunala verksamheter (arbetsmarknadsenheter, socialförvaltning samt kultur- och fritidsförvaltning). En koordinatorfunktion från Arbetsförmedlingen som finansierats av samordningsförbundet har varit nära knuten till projektet. Samtliga medarbetare har haft kunskap inom metoderna Supported Education, Supported Employment och Case Management. Vägledande vid rekryteringen till projektet var att man skulle tycka om att arbeta i team, ha en positiv människosyn, vilja jobba med jämställdhet och jämlikhet och gilla att jobba med både individer, arbetsgivare och/eller studieanordnare på ett prestigelöst sätt.

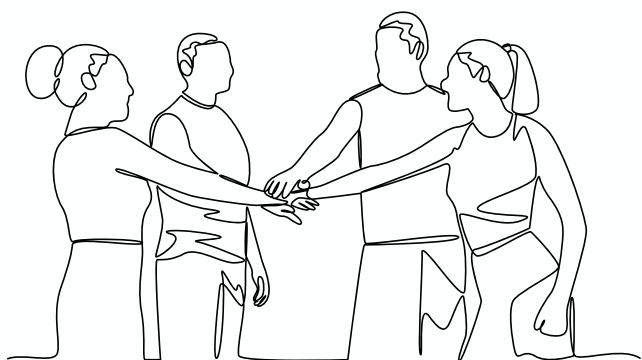
Teamet skulle etablera en nära samverkan med kommunernas verksamhet inom det kommunala aktivitetskravet (KAA), studieanordnare, samordningsförbundsfinansierade insatser samt de insatser som i övrigt bedrivs för unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) inom kommunerna.

Utöver detta skulle samarbetsformer utvecklas med alla de verksamheter som organiserar stöd för unga ur målgruppen inom Arbetsförmedlingen och Regionen och Försäkringskassan. Kontakter och samarbete med kultur- och fritidssektorn, civilsamhället lokala och regionala arbetsgivare) skulle prioriteras.

Målgrupp

Målgrupp för Din Tur har varit boende i Botkyrka, Huddinge eller Salem som är 16 - 29 år och:

- **varken arbetar eller studerar**
- **har behov av stöd för att börja arbeta/studera**

Förväntade resultat

Övergripande mål för Din Tur:

- ★ Att unga i målgruppen ska få rätt insatser i rätt tid och omfattning för att återgå i studier, påbörja nya studier eller börja arbeta.
- ★ Att samtliga berörda personalkategorier har kunskap om bredden av befintliga insatser och kan lotsa unga vidare till relevanta insatser.
- ★ Att arbeta fram en förenklad och förbättrad kommunikation och samverkan mellan berörda aktörer till stöd för ungas möjlighet att få rätt insatser, i rätt tid och omfattning.
- ★ Att projektets insatser ska nå 230 projektdeltagare under projektperioden.
- ★ Att projektets insatser ska nå grupper som är överrepresenterade i UVAS-statistiken som unga med funktionsnedsättning, unga med låg utbildning och utrikesfödda.

Resultat

Uppföljning

Din Tur har följts upp med olika verktyg, som statistik och enkätundersökningar till deltagare. Projektmålen för Lumena har följts upp regionalt och i varje delprojekt.

Utöver det har Lumena haft följeforskare som gjort studier inom flera områden som samverkan, metodarbete inom Supported Employment, uppsökande arbete och jämlikhetsdata.

För den pågåendeenkät som Lumena använt sig av, som även innehåller frågor om jämlikhetsdata, har svarsfrekvensen för Din Tur varit låg. Resultatet behöver därför tolkas med försiktighet då det inte är säkert att det är representativt för alla deltagare i Din Tur.

Även för avslutsenkäten som använts har svarsfrekvensen varit mycket låg och svaren kan endast ses som indikationer på en möjlig inriktning för deltagarnas svar.

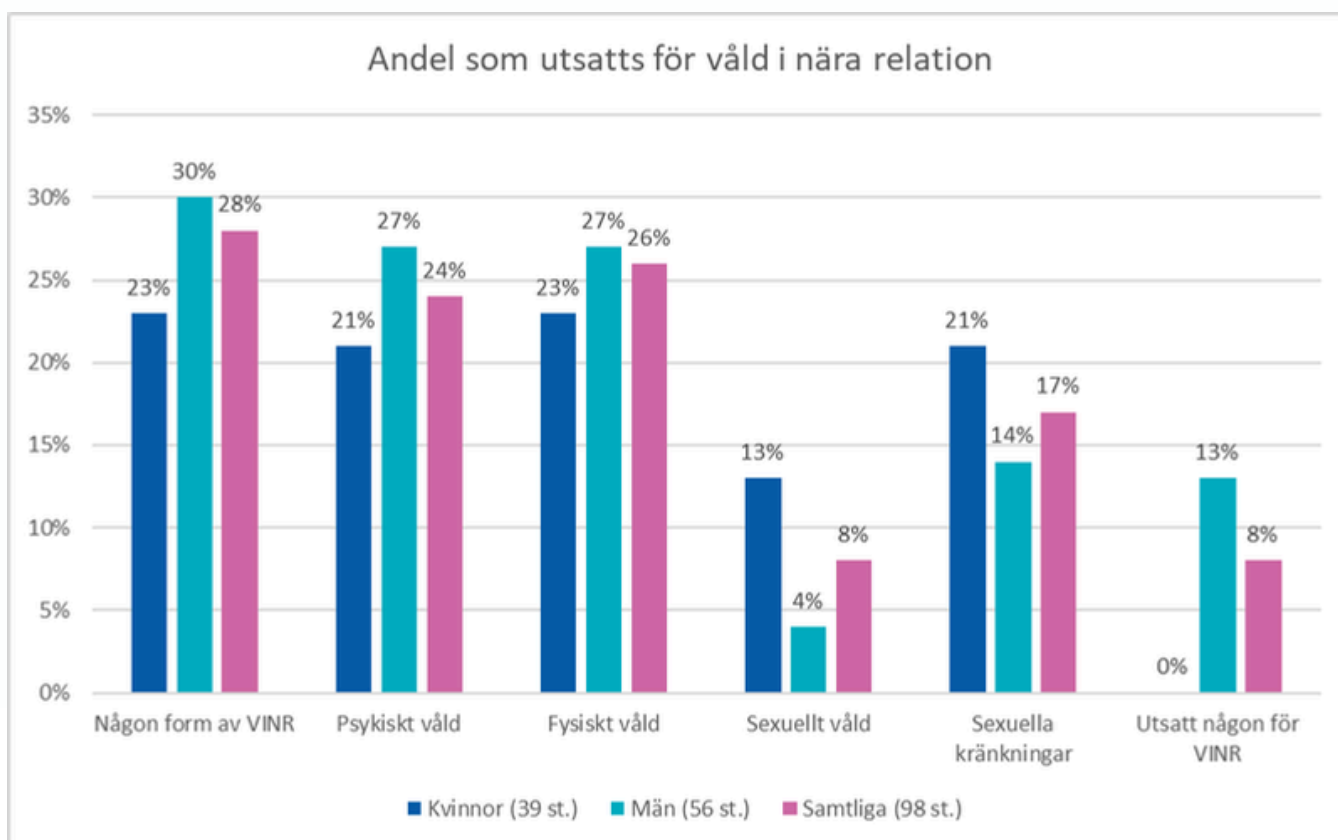
Under deltagarens inskrivnings- eller kartläggningsfas, dvs den första tiden i projektet, har personalen fyllt i ett formulär med bakgrundsfrågor som handlar om i hur stor utsträckning projektet arbetar med/når olika målgrupper. Svarsfrekvensen för formuläret har varit hög och lämnats in för merparten av Din Turs deltagare.

Deltagarna i Din Tur har även fått frågor om våld i nära relationer. Frågeformuläret som har använts heter Frågor Om Våld (FOV) och är utvecklat av Västra Götalandsregionens kompetenscentrum om våld i nära relationer. Även här har svarsfrekvensen varit relativt låg och resultaten bör tolkas med försiktighet.

Vad vet vi om dem som Din Tur nått?

- De flesta av Din Turs deltagare är mellan 19 - 29 år (87 %), 12 % har varit mellan 16 - 18 år.
- Närmare 80 % uppger att de har en funktionsnedsättning. Av dem svarar 9 av 10 personer att deras funktionsnedsättning medför vissa eller stora svårigheter.
- 42 % har grundskola som högst avslutade utbildning.
- 36 % har gymnasiet som högsta utbildning.
- 59 % har ingen offentlig försörjning när de börjar i projektet. Bland de som har offentlig försörjning är det vanligast att ha aktivitetsersättning (11 %) och/eller försörjningsstöd (11 %).
- Uppskattningsvis en knapp tredjedel av deltagarna har varit utsatta för någon form av våld i nära relation (VINR).

Utfall

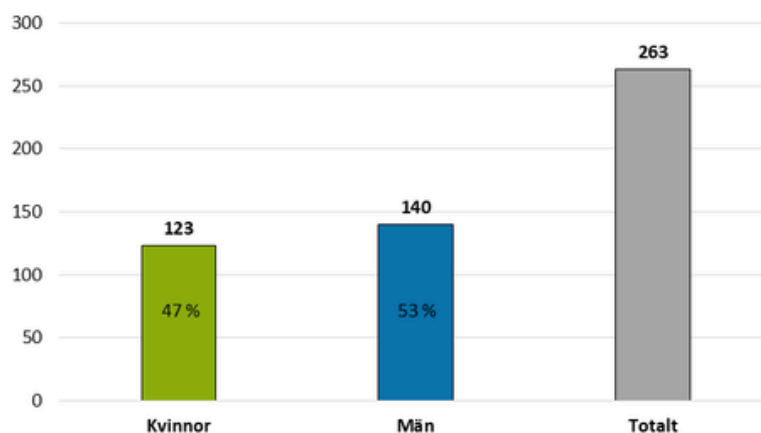
Din Tur har nått sitt deltagarmål om minst 230 deltagare och könsfördelningen har varit jämn.

Antal deltagare vs projektmål

Lumena Din Tur

t.o.m. dec 2025

Antal deltagare totalt

Deltagarmålet för Din Tur var 230 deltagare.

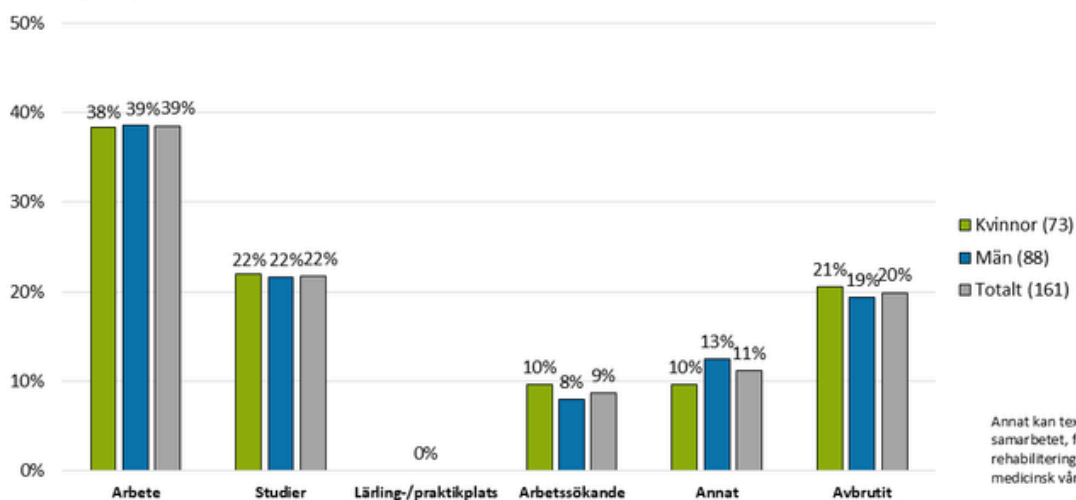
Ca 60 % av de avslutade deltagarna har gått till arbete eller studier. Kvinnor och män har avslutats till arbete och studier i lika hög utsträckning.

Avslutsorsaker

Andel deltagare per avslutsorsak

Lumena Din Tur

t.o.m. dec 2025

Annat kan tex vara förstärkt samarbete, fortsatt rehabilitering, sjukskrivning, medicinsk vård

Andelen deltagare som avslutat till arbete eller studier är 61 % i Din Tur.

Hur deltagarna har upplevt stödet i Din Tur

- ★ 93 % av kvinnorna och 79 % av männen tycker att stödet har varit till stor nytta för dem.
- ★ 86 % av kvinnorna och 95 % av männen tycker att de får vara med och bestämma vilket stöd de har fått.
- ★ 92 % av kvinnorna och 85 % av männen tycker att personalen tar tillvara på deras erfarenheter, såsom kunskaper och synpunkter.
- ★ 69 % av kvinnorna och 80 % av männen känner sig mer redo att arbeta eller studera jämfört med innan de fick kontakt med Din Tur.
- ★ 80 % av deltagarna svarar ja på frågan om de varit ute på en arbetsplats eller studerat under projektiden
- ★ 92 % av deltagarna som varit ute på en arbetsplats tycker att de fått det stöd eller de anpassningar som de har behövt.

Svaren är hämtade från projektets pågående- och avsluts-enkät. Procentandelen anger hur många deltagare som svarat "klart positivt" på frågorna, det vill säga använt något av svarsalternativen "till stor del", "till mycket stor del" och "helt och hållet".

Hopp för min framtid

Deltagare om vad Din Tur betytt

Metoder och arbetssätt

Arbetet i Din Tur har utgått från metoderna Supported Employment, Supported Education och Case Management (se faktaruta). Din Tur har också tagit fram särskilda stödprocesser för uppsökande arbete, arbetsgivarkontakter, sociala aktiviteter och kommunikation. Det har underlättat för att fokusera på gemensamma mål och bidragit till bättre helhetssyn i teamet.

Deltagararbetet har varit processororienterat. Varje deltagare träffar en och samma samordnare för kontinuitet och trygghet. Gemensamt för metoderna är att varje samordnare mött upp deltagaren där den befunnit sig och fokuserat på att skapa en relation som bygger på tillit och förmedlar hopp. I det inledande skedet kartläggs deltagarens resurser, önskemål och situation. Utifrån det formuleras en handlingsplan.

Din Turs samordnare beskriver sin roll på följande sätt. Jag möter dem där de är och kartlägger hela livssituationen för vad de unga behöver för att komma närmare arbete och studier. Min roll är att vara en stödperson till deltagaren. Det innebär att deltagarens intresse och vilja är det som styr våra aktiviteter så långt det är möjligt.

Min roll är att lyssna in. Att vid varje nytt möte med en ny deltagare tänka blankt blad. Då får jag bäst bild av hur vi ska gå vidare i processen. Att inte jämföra med andra som man träffat, då man kan vara lika i tex bakgrund, diagnoser och utmaningar men ändå ha helt olika behov. Jag vill inge förtroende och hopp hos individen att själv våga tro och hoppas på sin egen förmåga. Jag vill/ska i mitt uppdrag stötta och vägleda deltagaren i sin egen resa.

Citat medarbetare

De evidensbaserade metoder som Din Tur arbetat med

Supported Employment (SE) är en av världens mest spridda metoder för att hjälpa individer med funktionsnedsättning att få ett arbete på den öppna arbetsmarknaden. Den utgår från tanken att personer med funktionsnedsättning kan arbeta om de bara hittar rätt arbete och rätt arbetsplats. Metoden har evidens för att förbättra möjligheterna till anställning för målgrupper som ofta inte bedöms kunna tillgodogöra sig traditionella arbetsmarknadspolitiska insatser.

Under "Supported Employment-paraplyet" har det skett en vidareutveckling i fler inriktningar som till exempel **Individual Placement and Support (IPS)** som är en manualbaserad utveckling av SE. Den arbetssökande erbjuds stöd före, under och efter det att hen hittar ett jobb. SE/IPS stöder också arbetsgivaren i att rekrytera och behålla individen inom sin personalstyrka och säkerställer att fokus ligger på personens potential snarare än begränsningar.

Supported Education (SEd) är en metod med samma mål och mening men där man anpassat processen till att hitta, nå och klara av studier.

Case Management (CM) innebär att en utsedd case manager stöttar individen att få det stöd som krävs för att uppnå egna mål och få en fungerande vardag och samtidigt ge deltagaren möjlighet till ett ökat inflytande över sin livssituation. Arbetet sker på deltagarens uppdrag, i dennes takt och syftar till att ge stöd till att skapa egna mål för förändring. CM har visat sig effektivt för att stärka individers förmåga att ta kontroll över sin livssituation och förbättra livskvaliteten.

Ett exempel som beskriver hur arbetet med de tre metoderna kan se ut utifrån en samordnares perspektiv

Deltagaren (D) har inte kunnat slutföra sin utbildning och har beviljats aktivitetsersättning vid förlängd skolgång. Efter avbrott och kontakter med psykiatri vill hen återuppta sina studier och få en yrkesexamen för att börja söka jobb och bli självförsörjande.

Supported Education

Utifrån SEd får D stöd att ta de kontakter med skolan som behövs för komma i gång med och genomföra sina studier igen. Hen behöver stöd med att planera och dela upp sina studieuppgifter samt hitta strategier för att komma i gång med uppgifter. Det önskade läget är att hen ska identifiera och använda de unika strategier som fungerar i hens vardag och därmed kunna bära sig själv och ha kraft att genomföra en hållbar förändring (empowerment).

Case Management

Utifrån ett CM-baserat stöd får D stöd med att se över boendesituation och vårdkontakter. När D flyttar till en egen lägenhet får hen stöd med att ansöka om boendestöd i kommunen. För att säkerställa ett stabilt mående stöttar samordnaren i kontakter med vården och undersöker vilket stöd D kan få från psykiatri för att kunna hantera de förändringar som hen står inför.

Supported Employment

Utifrån SE får D stöd att sondera arbetsmarknaden inom valt yrkesområde och deltar bland annat i rekryteringsmässor inom branschen. Hen kommer sannolikt att behöva fortsatt stöd efter studierna för att hitta ett arbete. Din Tur kan då bidra med stöd att utveckla strategier och självtillit, skapa hopp och tro på varaktig förändring.

Genom att kombinera metoderna SE, SEd och CM med uppsökande aktiviteter och låga trösklar har Din Tur lyckats väl i samarbetet med deltagare, arbetsgivare och samverkanspartners. Gemensamt framtagna processer och fokus på metodarbetet har gett medarbetare en trygghet i sin roll och bidragit till delprojektets goda resultat.

Arbetsgivararbete utifrån metoden Supported Employment i Din Tur

En viktig del i Din Turs uppdrag är att stödja deltagarna att hitta och klara av ett arbete utifrån personens önskemål och förutsättningar. Arbetsgivararbetet innefattar tre väsentliga delar; stödja deltagarna i eget jobbsökande, hitta arbetsgivare och matcha deltagare till lämplig arbetsgivare och slutligen ge deltagare stöd på arbetsplatsen.

1

Stödja deltagare i eget jobbsökande

Deltagare i Din Tur ges stöd i eget jobbsökande både individuellt och i grupp. Det omfattar stöd i att skriva CV och personligt brev, stöd i intervjuträning mm. Stöd ges i att utforska arbetsplatser utifrån intresse och vad man har förutsättningar för. Det kan t ex vara att titta på olika yrken i en jobb-kortlek och söka bland olika jobbannonser. Din Tur erbjuder också studiebesök till olika arbetsplatser.

2

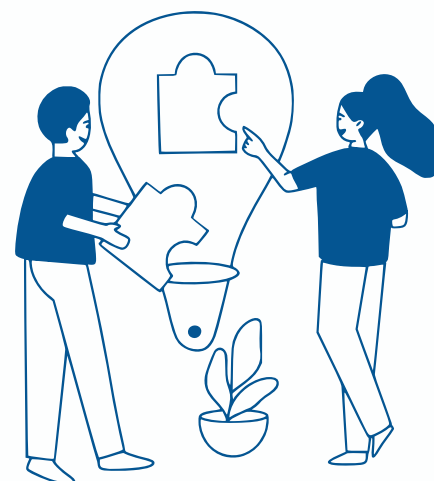
Hitta arbetsgivare och matcha deltagare och arbetsgivare

Att bygga ett arbetsgivarnätverk är ett ständigt pågående och omfattande arbete. Det innefattar att vara ute och knacka dörr hos arbetsgivare, vilket görs både i teamet när vi gemensamt besöker vissa intressanta områden, och enskilt när samordnarna söker arbete till en viss deltagare. Då är ibland deltagaren också med. Samordnarna i Din Tur besöker också olika jobbmässor och erbjuder deltagarna att följa med. Samordnarna har en struktur för att stötta varandra att hitta och matcha arbetsgivare och några av samordnarna deltar också regelbundet i samordningsförbundets arbetsgivarnätverk.

“

Din Tur har stöttat mig otroligt mycket på många sätt. Att jag ens har en praktikplats är pga dem. Men också att de tar hänsyn till vad jag vill och hur jag mår på praktikplatsen har gjort att jag känner mig väldigt trygg hos dem.

Deltagarcitat

Fördjupat stöd på arbetsplats

Under kartläggningen brukar det ingå att deltagaren skattar sin känsla av stress för olika situationer som kan förekomma på en arbetsplats och hur det kan påverka deltagaren som exempelvis prata i telefon, äta med andra, göra flera saker samtidigt och prioritera. Den kunskapen kan då tas med i planeringen på arbetsplatsen så deltagaren får bästa möjliga förutsättningar att lyckas.

3

Stödet kan börja med att man undersöker arbetsplatsen tillsammans. Ibland kan det även vara aktuellt att prata om vilka sociala koder som finns, hur man kan presentera sig och om man behöver förbereda något kvällen innan. Man kan behöva kolla av hur deltagaren kommer till praktiken och om det finns behov att samåka första gången. Väl på plats är vi ofta med på ett första möte så att både arbetsgivaren, deltagaren och samordnare kan presentera sig, syftet med praktiken, arbetstider, eventuellt stöd man kan behöva och även stödet vi kan ge till arbetsgivaren.

När det är dags för praktikstart får deltagaren känna efter om hen vill att vi är med första dagen eller kanske första timmarna eller om hen känner sig trygg att vara själv med den handledare som utses. Då vi är med på arbetsplatsen och arbetar bredvid deltagaren är det mycket värdefull information vi får fram. Vi fungerar även som en trygghet då allt är nytt och man kan stötta deltagaren i kontakten med sina nya arbetskamrater. Man kan behöva justera så att deltagaren inte behöver vara med på arbetsplatsmöten om det tar för mycket energi, man kan behöva anpassa lunchrasten för att de sociala interaktionerna inte ska vara för uttröttande, man kan behöva titta på ergonomi för att man inte ska överbelasta i onödan, eventuellt göra en checklista med arbetsuppgifter och även extrauppgifter om man har svårt att fråga och vill kunna ta initiativ själv. Det är bara några exempel på saker man kan upptäcka.

Något som också är värdefullt när man som samordnare är ute på arbetsplatsen är att man får inblick i hur arbetsmiljön och kollegorna är och hur deltagaren fungerar i gruppen och hur arbetsuppgifterna ser ut. Det är då lättare att förstå kontexten under uppföljningarna. Att lära känna arbetsgivaren underlättar också för att de ska kontakta oss tidigt om det är något så att eventuella problem inte växer sig för stora.

Arbete utifrån Case Management i Din Tur

Genom metoden Case Management (CM) så arbetar man med de livsområdena som deltagaren själv valt för att komma närmare ett arbete eller studier. CM innebär ofta en mer djupgående kartläggning över olika livsområden för att identifiera sådant som kan vara ett hinder för arbete eller studier. Det kan vara hinder relaterat till olika områden som till exempel ekonomi, familjerelationer och hälsa. CM kan utgöra ett viktigt komplement till SE när det finns behov av parallella insatser.

En viktig del av CM handlar om att bygga en resursgrupp. Det handlar om att bygga upp ett nätverk, som kan bestå av både professionella och närstående, som är hjälpsamt för att deltagaren ska kunna få det stöd som hen behöver på vägen för att kunna nå sina uppsatta mål. När vi arbetar i tidsbegränsade projektsatsningar är resursgruppsarbetet särskilt viktigt för att de positiva förändringar som förhoppningsvis uppnås under insatstiden ska bli långsiktigt hållbara.

Uppsökande arbete

I projektansökan för Lumena formulerades en tydlig ambition att arbeta uppsökande. Utgångspunkten var en insikt om att de samordningsförbundsfinansierade insatserna inte når hela den målgrupp som Finsam-lagstiftningen avser. Trots att lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser infördes för att motverka att personer med komplex problematik hamnar "mellan stolarna" har man i tidigare analyser sett att endast en mindre andel av den tänkta målgruppen tar del av det samordnade stödet.

Samtidigt visar erfarenheter att kännedomen om samordningsförbundsfinansierad verksamhet är relativt låg och deltagandet ofta är beroende av att personen själv, en myndighetskontakt eller anhörig har hög vetskap om vilket stöd som finns att få, aktivt söker information och känner till de rätta sökvägarna. Det förutsätter kunskap om systemet, tillit till offentliga aktörer och förmåga att orientera sig i samhällsinformation, ofta digitalt.

För personer som saknar denna kunskap eller tillit, eller som lever i socioekonomiskt utsatta områden, är risken stor att de inte kommer i kontakt med det stöd de har rätt till. Erfarenheter från tidigare satsningar i Stockholms län visar dessutom att personer från socioekonomiskt utsatta områden och synliga minoritetsgrupper varit underrepresenterade i verksamheterna.

I förstudier har det framkommit att välfärden generellt har särskilt svårt att nå unga i områden med låga skolresultat och hög ungdomsarbetslöshet. För dessa grupper räcker det inte att invänta ansökningar eller remisser – det krävs kreativa och relationsbaserade arbetssätt för att nå de som annars inte nås. Mot denna bakgrund växte ambitionen fram att inom Lumena utveckla och pröva nya former av uppsökande arbete.

Framför allt i början av projektiden var samordnarna ute mycket och berättade om stödet man kan få från Din Tur. Under projektiden har Din Tur arbetat med både direkt och indirekt uppsökande arbete:

- **Direkt uppsök** - som till exempel fältarbete, varit närvarande på medborgardagar, festivaler, besökt bibliotek, skolor och mässor.
- **Indirekt uppsök** - Identifierat och samverkat med aktörer som möter unga i de tre kommunerna, exempelvis civilsamhällsaktörer som möter underrepresenterade grupper eller som finns i underrepresenterade geografiska områden. Kontakter med samarbetspartners har dokumenterats.

Din Tur har också arbetat med att utveckla former för digitalt uppsök, bland annat har samordnarna med stöd av Lumenas kommunikatör genomfört en kampanj på Instagram som resulterat i att man nått ut bredare och till fler personer än vad man lyckats med tidigare. Projektet har använt sig av kanalen Instagram på sociala medier och försökt att lämna så många digitala spår som möjligt genom att gilla olika inlägg. Projektet har också valt att lägga ut alla aktiviteter och allt som händer inom projektet där, både för att kommunicera med deltagare men främst för att marknadsföra projektet för den tilltänkta målgruppen. Genom att gilla inlägg så har projektet också blivit mer spritt i kanaler där unga befinner sig och på så sätt har fler kunnat få kännedom om projektet.

Samverkan

Din Tur har arbetat strukturellt för att utveckla samverkan med samarbetspartners. Representanter från Din Tur har regelbundet deltagit i olika forum för medarbetare som arbetar med målgruppen som är i behov av ett samordnat stöd. Samordningsförbundet har tagit fram en överenskommelse med Arbetsförmedlingen (Af) kring parallellt stöd och i syfte att underlätta samverkan och tydliggöra roller och uppdrag. Samordningsförbundet finansierar också en Af-koordinator som samverkar med Din Tur och andra verksamheter och kan vara med på uppföljningar med deltagare. Det kan handla om att komma till rätt enhet på Af, stöd i kodning, stöd till lönebidrag och generell information om vilket stöd Af kan erbjuda. Under projektiden har det periodvis varit långa ledtider gällande praktikbeslut och lönebidrag. I dessa situationer har Af-koordinatören varit av väsentlig betydelse för att uppmärksamma flaskhalsar och föra individernas processer framåt.

Samverkan är ett måste för att lyckas.

Citat medarbetare

Af-koordinatören är också samman-
kallande till ett arbetsgivar nätverk där
medarbetare från kommunala
verksamheter och Af som arbetar med
att matcha personer mot arbete kan
dela arbetsgivar-kontakter och planera
gemensamma arbetsgivarbesök.

Din Turs bästa tips för en bra samverkan!

Låta individer vara mer involverade i sina
processer och att aktörerna tillsammans
ser på det som deltagaren behöver för
att komma närmare arbetsmarknaden.

Arbetet med mänskliga rättigheter, inkludering och ickediskriminering

Att arbeta med de så kallade "horisontella principerna" (tillgänglighet, likabehandling och icke-diskriminering) är ett obligatoriskt krav när projekt beviljas medfinansiering från ESF. Hos Din Tur har principerna integrerats i metoder och arbetssätt. Arbetshinder ses som miljörelativa och alla är välkomna precis som de är. Din Tur har inga uteslutningskriterier utan har tagit emot alla i målgruppen som velat ha stöd mot arbete och studier.

Verksamheten har haft som mål att erbjuda låga trösklar. Det innebär att det ska vara lätt att få kontakt, samordnarna möter upp snabbt och deltagaren ska kunna känna sig trygg. Om deltagaren har svårt att komma hemifrån möter samordnarna upp där, och det finns möjlighet till digitala möten.

Din Tur har arbetat aktivt för att de metoder och arbetssätt som används ska vara tillgängliga för alla som deltar, bland annat genom kompetensutveckling för att kunna erbjuda samtalstekniker och visuellt stöd som kan anpassas efter olika typer av funktionsvariationer. Bemötandet har följt principen "stöd efter individens vilja". Delprojektet har aktivt bidragit till införande av jämlikhetsdata och workshops om rasism på arbetsmarknaden har hållits för medarbetare och styrgrupp.

Deltagarinflytande

Lumena har med stöd av organisationen Youth 2030 Movement arbetat för att utveckla en modell för deltagarinflytande. Vi har utgått från den modell som Youth 2030 använder för deltagarinkludering för unga men utökat den teoretiska grunden och utgått från fler maktstrukturer, normer och diskrimineringsgrunder än de som kan kopplas direkt till ålder. Även om Youth 2030 Movement fokuserar på unga så var bedömningen att deras erfarenheter och praktiska verktyg och arbetssätt för inkludering kunde tillämpas på en bredare målgrupp. De arbetssätt som används kan appliceras på alla grupper som står långt från makten.

Att vara delaktig är en mänsklig rättighet!

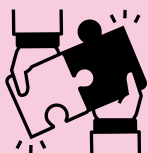
Idéverkstad

Ett första steg i processen var att deltagarna tillsammans i grupp fick definiera de samhällsfrågor som var viktigast för dem i en så kallad idéverkstad. Idéverkstäder har som utgångspunkt att deltagarna ska sätta agendan för resterande process. En processledare ställer öppna frågor till deltagarna. Det är deltagarnas svar som avgör ämne och riktning för samtalet. Verkstäderna har varit avsedda att inspirera och motivera deltagare att engagera sig aktivt i projektets beslutsprocesser och för att säkerställa verkligt och meningsfullt inflytande.

Empowerment och Depowerment

nästa steg bjöds beslutsfattare in till dialog för att samskapa lösningsförslag kring de valda samhällsutmaningarna. För att deltagare och beslutsfattare ska kunna mötas i ögonhöjd så jobbar man även med maktutjämning aktiviteter genom ”empowerment” för deltagare och ”depowerment” för beslutsfattare. Det betyder inte att ta ifrån någon makt - utan att lyfta fram formella och informella maktstrukturer och hur de kan ta sig form. Deltagare och beslutsfattare har utbildats separat för att sedan mötas i de samskapande aktiviteterna. Syftet är att skapa en förståelse för varför det är viktigt att jobba med inflytande och delaktighet, vad ens egen roll kan vara i det arbetet och att skapa en tillit till processen och varandra.

Samskapande möten

De samskapande mötena är en längre workshop där deltagare och beslutsfattare tillsammans skapar lösningar på deltagarnas identifierade utmaningar. Målet med mötet är tudelat - dels att samskapa konkreta lösningsförslag som är realistiska och relevanta för deltagare och dels att bygga relationer mellan deltagare och beslutsfattare på plats. De idéer som framkommit under mötet behöver bedömas och prioriteras och det behöver tas fram en plan för genomförande, uppföljning och återkoppling.

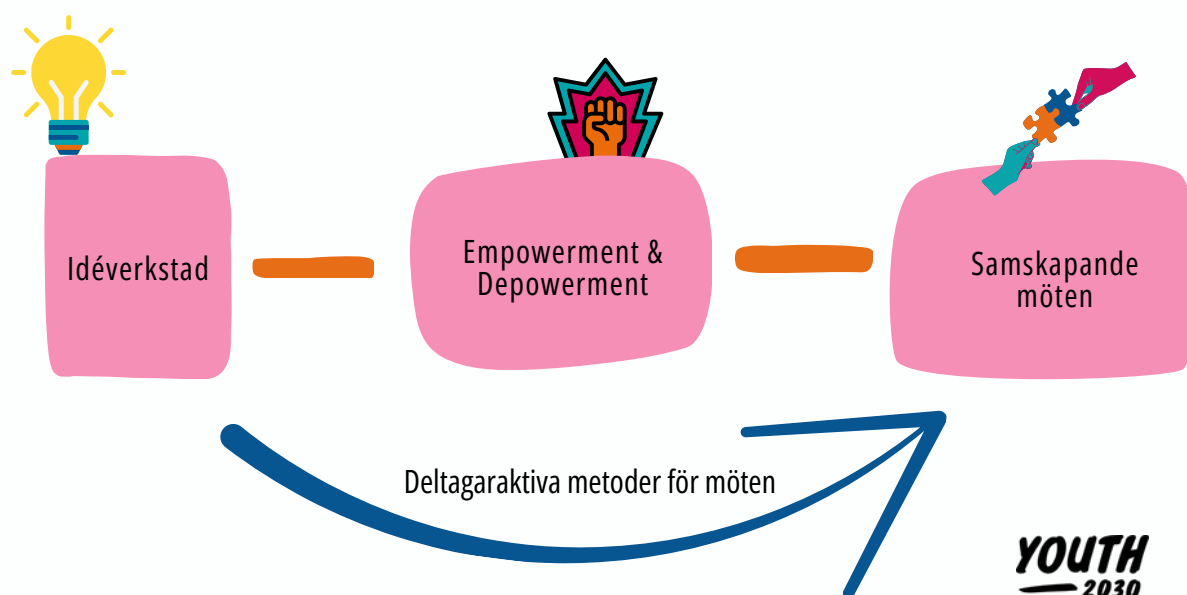
Deltagarkativa metoder

I både idéverkstäder och samskapande möten har vi använt oss av olika processledningsverktyg och deltagaraktiva metoder där de medverkande har fått jobba med att skriva, rita, prata, tänka tillsammans. Exempel på övningar som används är bland andra 4 hörn och dialogcafé. Som stöd för genomförandet av mötet har vi ofta använt oss av briefers, självledarkort och workshopkartor som vi utvecklat vidare med inspiration av material som Youth 2030 Movement delat med sig av från tidigare genomförda möten.

”Din Tur har under projekttiden visat en imponerande förmåga att skapa ett verkligt deltagarinflytande för unga. Med lyhördhet, energi och genuint engagemang har de byggt forum och processer.”

Modell för delaktighet och inkludering

De olika förslagen som tagits fram i Din Turs samskapande möten har skickats vidare och presenterats för berörda lokalpolitiker i Huddinge, Botkyrka och Salem. Även angående projektets deltagaraktiviteter har vi ofta efterfrågat och samlat in önskemål om aktiviteternas innehåll och utformning. Arbetet med att testa olika forum för att utveckla arbetet med deltagarinkludering har fortsatt under hela projektiden.

Ni får deltagare att känna sig uppskattade. När vi bidrar med åsikter så tar ni in det och bygger vidare på det. Ni tar in feedback. Vad behövs? Vad kan vi göra bättre? Det finns ett flöde som man kan bygga på hela tiden.

Deltagarcitat

I Lumena har olika former av samskapande möten testats där deltagare, politiker, arbetsgivare och nyckelpersoner inom myndigheter, civilsamhällsaktörer, regionen och kommuner i Stockholms län deltagit. Workshops har bland annat genomförts i samband med regionala styrgruppens och strategiska referensgruppens möten och som en del av Lumena-projektets slutkonferens. På dessa möten har Din Tur haft en stark deltagarrepresentation.

Så härlig förmiddag och jag blir så otroligt rörd och glad när jag fick höra av en deltagare att det nog var det bästa han varit på och en annan att det verkligen var härligt att få prata med andra deltagare som förstår och har varit i samma situation, och att vissa verkligen hade vågat öppna upp sig. Alla jag pratade med var väldigt nöjda.

Medarbetarcitat efter regionalt styrgruppsmöte november 2024

Arbetet med deltagarinkludering har skapat positiva erfarenheter och gett energi och påfyllning för både deltagare och medarbetare. De höga trösklarna in på arbetsmarknaden återkommer hela tiden som tema under träffarna. Ett annat vanligt återkommande tema är psykisk ohälsa och suicid att det inte ska behöva gå så långt att personer ska försöka ta sitt liv för att få hjälp. Att skillnaden på att få ett stöd och att inte få det kan göra skillnad på liv och död.

Något vi sett i arbetet är att egenerfarenheten är en kraftfull nyckel för att öppna upp ett samtal där svåra och viktiga saker kan delas och där de individuella erfarenheterna smälter samman till en gemensam beskrivning av ett system som inte möter upp individer i tid, när de är som mest utsatta och behöver hjälp. Samtalen har gett en känsla av att man inte är ensam och i de samlade erfarenheterna så blir bristerna i systemet tydliga men också vad som skulle behövas för att fler skulle bli inkluderade i arbets- och samhällsliv, och hur psykisk ohälsa, stigma, utanförskap och suicid skulle kunna minskas.

Det som också blivit väldigt tydligt är hur viktiga medarbetarnas arbete är, hur stor skillnad stödet faktiskt gör och att det i många fall leder till ett helt annat liv.

Ni räddar på riktigt liv!

Citat anhörig

Din Tur ställer frågor om våld

Vi vet idag att det finns ett starkt samband mellan tidigare våldserfarenheter och en senare psykisk och fysisk ohälsa hos barn, ungdomar och vuxna. Att få kunskap om det starka sambandet mellan tidigare erfarenheter av våld och en senare psykisk och fysisk ohälsa innebär en möjlighet att få tillgång till skydd, stöd och behandling när detta är aktuellt. Frågorna om våld utgör en allmän folkhälsofrämjande insats. Din Tur ställer frågor om våld till alla deltagare.

Det är frivilligt att svara. Frågorna berör om de har utsatts, bevittnat eller själva utsatt någon för våld. Om deltagaren vill ha stöd kring det som framkommit hänvisas deltagaren vidare till verksamheter specialiserade på våld i nära relationer, det kan både handla om stöd för våldsutsatta och de som utsätter andra för våld.

Din Tur har deltagit i Lumenas pilot med att samla in jämlikhetsdata

Jämlikhetsdata är beteckningen på en metod som används för att på ett etiskt, rättssäkert och vetenskapligt sätt ta fram kunskap som kan utgöra underlag för en medveten och aktiv jämlikhets- och antidiskrimineringspolitik. Metoden inbegriper regelbundna kartläggningar och uppföljningar över tid. Jämlikhetsdata är den metod som förordas och rekommenderas i internationella och europeiska sammanhang inom både FN-, EU- och Europarådsstrukturerna av olika aktörer.

Alla deltagare i Din Tur har erbjudits att anonymt svara på en enkät hur de upplever stödet i Din Tur och då fått frågor om sin bakgrund och om de upplevt diskriminering. Än så länge är underlaget för litet för att några säkra slutsatser ska kunna dras men insamlingen av enkäter fortsätter.

Framgångsfaktorer, utmaningar och lärdomar

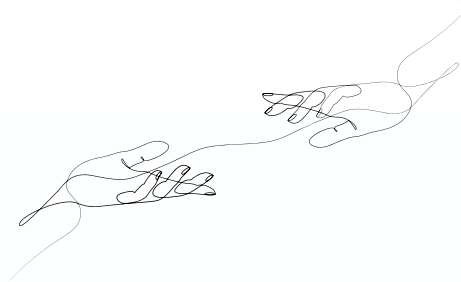
Framgångsfaktorer

Projektet lyfter en rad framgångar. Att arbeta utifrån ett tydligt metodverk och att prioritera handledning och kompetensutveckling har varit centralt. Att projektgruppen haft mandat att själva utforma arbetsprocesser som skapar goda förutsättningar för metodarbetet, i stället för att anpassa metodarbetet efter en redan befintlig struktur. Det har gett möjlighet att utforma stödet utifrån deltagares behov i stället för organisationens. Styrning och utveckling har skett tillsammans med deltagare och medarbetare. Samverkan över kommun- och förvaltningsgränserna lyfts som en viktig framgångsfaktor, liksom stödet från samordningsförbundet.

En annan framgångsfaktor som lyfts fram är kollegialt lärande i arbetsgruppen, att man lär sig av varandras olika kompetenser och styrkor. Det ger möjlighet till både brett fokus och spetskompetens i förhållande till deltagarna. Uppsökande arbete, hög tillgänglighet, låga trösklar och snabba ingångar har gjort att projektet nått unga som annars riskerat att inte få stöd. De deltagaraktiviteter Din Tur erbjuder varje vecka har bidragit till att minska isolering och öka självkänslan. Exempelvis har deltagare hittat varandra, blivit vänner och umgås oberoende av Din Tur.

Kompetensutveckling, utvecklade arbetssätt och erfarenhetsutbyte i frågor som rör jämlikhet och jämställdhet har stärkt både metoder och förhållningssätt. Samarbetet med forskare har bidragit till att förankra vetenskapliga metoder i arbetet med samverkan, uppsökande arbete, inkludering, jämställdhet, jämlikhet, tillgänglighet och icke-diskriminering.

Möjligheten att hålla i och hålla ut och inte ge upp ses som en tydlig framgångsfaktor. Ett exempel är en deltagare där kontinuerlig sms-kontakt under flera månaders tid slutligen ledde till en inskrivning i insatsen genom att samordnaren mötte upp deltagaren utanför dörren där hen bodde. Nu är personen ute i ett ungdomsjobb.

Utmaningar

En utmaning deltagarna möter är arbetsgivares bristande kunskap och förståelse för till exempel personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Bilden bekräftas både av medarbetare och deltagare. Även om Arbetsförmedlingen kan erbjuda en subvention för handledning och anpassningar är kraven många gånger höga. Ett annat hinder är att arbetsgivare ställer krav på utbildning även i de fall arbetsuppgifterna är att betrakta som okvalificerade. Generella krav på utdrag från belastningsregistret kan också hindra deltagare från att få en anställning.

Deltagare upplever också utmaningar i kontakten med ordinarie stödsystem, särskilt när det gäller att komma i kontakt med rätt person på Arbetsförmedlingen. Projektet har också uppmärksammat utmaningar kopplat till att få ekonomiskt bistånd när ingen annan försörjning är möjlig. Långa handläggningstider med krångliga och högt ställda krav för att intyga behov av bistånd samt bristande information och samverkan mellan kommuner vid flytt har påverkat deltagare negativt och inneburit stort behov av stöd från projektet för att hitta fram till en möjlig försörjning.

Projektet verkar i en kontext där många unga har svårt att få tillgång till likvärdiga och evidensbaserade insatser utifrån behov. Det finns strukturella hinder på arbetsmarknaden, i ersättningssystem och i olika myndigheters uppdrag som påverkar möjligheterna att skapa en sammanhållen kedja runt unga som varken arbetar eller studerar.

Lärdomar och medskick

Arbetet med deltagarinkludering har gett nya lärdomar om vikten av att möta och lyfta upp deltagarnas egendefinierade prioriterade samhällsfrågor. Det har bland annat handlat om behovet av att motverka att oseriösa arbetsgivare utnyttjar unga arbetssökande, att NPF-anpassa information om vilket stöd som finns att få till exempel i en kommun och hur man som ung kan påverka lokalsamhället.

Trots att kommunen och Arbetsförmedlingen har insatser för målgruppen har många unga som varken arbetar eller studerar svårt att få tillgång till likvärdiga, effektiva och evidensbaserade insatser för att komma i sysselsättning. Färre unga har kunnat lotsas till ordinarie stödinsatser än förväntat. Detta är en viktig lärdom inför fortsatt utvecklingsarbete.

Följeforskningen inom Lumena har inneburit ett värdefullt tillskott för fördjupning och lärande. Betydelsen av kollektivt lärande har lyfts upp tydligt, och i Din Tur har man gett relativt stort utrymme för att bolla ärenden, dela erfarenheter och stödja metodutveckling i projektet. Även för arbetsgivararbetet har följeforskningen gett stöd till utveckling. Regionalt samarbete och erfarenhetsutbyte bidrar till nya sätt att lösa strukturella utmaningar.

Din Tur har deltagit aktivt i kompetensutveckling inom ramen för Conecto och utvecklingsgrupper i Lumena vilket fördjupat förståelsen för målgruppens situation och stärkt kvaliteten i bemötandet. Kompetensutvecklingen har också stärkt det kollegiala lärandet i arbetsgruppen. Genom metodhandledning, erfarenhetsutbyte och gemensamma reflektioner har teamet utvecklat både sitt metoddjup och sin förmåga att arbeta relationellt och långsiktigt.

Din Tur ser också behov av fortsatt utveckling av samverkan med arbetsgivare. Arbetsmarknaden är ibland otillgänglig för deltagarna, och det är därför viktigt att fortsätta bygga nätverk och samarbete med arbetsgivare som kan erbjuda anpassade och hållbara lösningar.

Det uppsökande arbetet behöver också utvecklas och det faktum att ordinarie verksamheter inte alltid når unga som står långt från arbete och studier behöver synliggöras. Projektet har även kunnat se diskriminering, t.ex. på grund av utseende och klädsel, något som man försöker motverka genom både ökad kunskap om målgruppen, bemötandefrågor och samverkan.

Det fortsatta arbetet behöver även fokusera på att identifiera systemhinder och bidra till en helhetssyn där olika aktörer tillsammans kan möta målgruppens behov. I detta arbete ingår tillgång till ändamålsenligt uppföljningssystem och resultatredovisning. En konkret effekt av det strategiska påverkansarbetet är att Botkyrka och Huddinge kommuner, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan tillsammans med Region Stockholm och ytterligare sex kommuner sökt och fått beviljat ESF medel för ett fortsatt gemensamt projekt; Lumena+. Detta är ett konkret steg mot att vidareutveckla och implementera Din Turs arbetssätt i ordinarie strukturer.

Hej, jag heter S!

Jag är 23 år gammal och har ångest i form av social fobi och autism. Innan insatserna var jag hemmasittande i runt 6 år. Jag hade inga diagnoser. Jag hade mycket panik och var nedstämd på grund av att jag inte kunde få saker gjort, jag var ledsen av min hemsituation, samt annat som jag inte fick stöd med.

Utan din tur skulle jag inte ha kunnat få stöd för att förstå varför det var så här. Jag var rädd och osäker och orolig att allt skulle gå fel, jag tyckte att det var redan försent för mig att försöka få kontroll på mitt liv. Men nu är det bättre. Genom Din Tur fick jag stöd som hjälpte mig bli mer självsäker och se att det finns fortfarande en framtid för mig.

Första månaderna på insatsen var det svårt för mig att komma ut och att vara i samma rum som andra. Jag har svårt att socialisera och prata med andra. Men varje onsdag träna jag på att bli van med personer och gå till olika platser genom att komma till Din Tur's onsdagsaktiviteter som de hade en gång i veckan. Där utmanade jag min socialfobi och personalen var väldigt snäll och förestående. Jag tyckte det var roligt med aktiviteterna och fick gå till olika platser som jag inte hade varit på som arbetsplatser, museum och parker. Jag gillade att se folk glada där.

Din Tur hjälpte mig få kontakt med läkare och tandläkare och söka till F-tandvård. Det visste jag inte existerade förut. Jag fick diagnosen autism från läkaren och fick tillgång till bättre stöd som jag inte visste existerade heller. Genom Din Tur fick jag också hjälp med att komma in på en folkhögskola som passade mig bra. Jag studerar nu i fulltid och bor på internat. Jag trodde aldrig jag skulle kunna göra det förut.

De hjälpte mig få kontakt med myndigheter, med boendestöd och att få försörjningsstöd. Innan dess fick jag 400 kr i månaden. Tack vare det har jag nu råd att gå på skola och hitta sysselsättning. Jag fick hjälp med att kontakta Habiliteringen som hjälper personer med autism att minska svårigheter, och för mig att hitta en bättre rutin. Jag har kommit fram i livet så mycket mer än jag hade gjort i flera år.

(Samordnarens namn) hjälpte mig mycket att försöka hitta vad jag vill göra, jag är tacksam över det hjälp jag har fått av henne och alla som har stödjt mig. Tack vare henne och dem är jag mycket mer glad och har mycket mer hopp än förut.

Jag hoppas jag kan ge andra samma glädje som ni har gett mig, jag hoppas att fler personer har chansen att få samma stöd som jag har fått och att man inte ger upp på dem. Det finns en framtid för alla. Tack så mycket för att ni läste.

Ett stort tack från samordningsförbundet till alla
medarbetare för allt ert fina arbete så här långt.

Din Tur

Professionella livräddare

Mästare i samverkan

Inspirerande samhällsbärare

Kombinerar professionellt förhållningssätt med
en genuin empati och respekt för deltagarna
Sätter deltagarnas behov i centrum och skapar
en trygg miljö som möjliggör en framtid för alla

